

PRÍRODNÉ KRÁSY A ZAUJÍMAVOSTI

Michalovce -
vstupná brána turizmu
Zemplína

PRÍRODNÉ KRÁSY A ZAUJÍMAVOSTI

MICHALOVCE
srdce zemplína

Chránené krajinné oblasti

Vihorlat

- Chránená krajinná oblasť Vihorlat svojou zaujímavosťou, nevyšnosťou, špecifickým geologickým vývojom a výnimočnou faunou a flórou patrí medzi prírodné bohatstvá Slovenska. Pohorie Vihorlat je sopečného pôvodu, vypína sa nad Východoslovenskou nížinou do výšky 1076 m. Z geologického hľadiska patrí väčšina územia chránenej krajinné oblasti k neovulkanitom Vihorlatských vrchov. V oblasti jazera Morské oko a v miestach, kde pramení Porubský potok, sa nachádzajú kráterové časti stratovulkánu.

Okrem spomínaných prírodných zvláštností môžeme nájsť v tejto CHKO vrchoviskové rašeliniská, významnú botanickú lokalitu, prírodné pamiatky. Prírodná pamiatka Sninský kameň právom patrí medzi najkrajšie prírodné útvary v celom pohorí Vihorlatu. Z vrcholových plošín je krásny výhľad na hlavný hrebeň Vihorlatu, na malebné horské jazero Morské oko, hraničný hrebeň Popričného aj Východoslovenskú nížinu.

Vďaka nevšednému terénu, ktorého následkom je vertikálne prevýšenie až 800 m, je táto krajinná oblasť bohatá na turistické chodníky v celkovej dĺžke 88 km, a teda ideálna na pešiu turistiku. Výstup je zaujímavý nielen výhľadom, ale aj prírodou. Okrem iných vzácnych rastlín tu možno pri vašich potulkách uvidíte aj telekiu ozdobnú, ktorá je živým symbolom Vihorlatu. O všetkých krásach tejto lokality sa možno dočítať na jednotlivých paneloch náučného chodníka, ktorý vedie z Remetských Hámrov cez Morské oko až na vrchol Vihorlatu.

Latorica

- Chránená krajinná oblasť Latorica sa nachádza v Zozname medzinárodne významných mokradí a zaraďuje sa k veľkoplošným chráneným územiám nížinného typu. Nachádza sa na juhovýchodnom Slovensku v okresoch Trebišov a Michalovce. CHKO tvorí okolie riek Latorica, Laborec a Ondava so sústavou slepých ramien, lužných lesov a naplavených lúk.

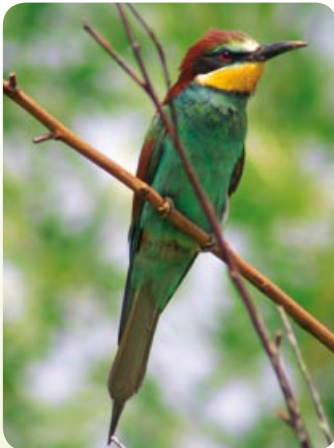
Výnimočnosťou tejto oblasti sú nevšedné a veľmi vzácne vodné a močiarne spoločenstvá, ktoré sú jediné na Slovensku. Môžete tu zazrieť významných predstaviteľov fauny, ako napríklad volavku purpurovú, kormorána veľkého a orliaka morského, pretože poloha územia zohráva veľmi dôležitú úlohu v migrácii vodného vtáctva. Zo vzácnych vodných druhov rastlín tu nájdete lekno biele, leknicu žltú, rezavku aloovitú, kotvicu plávajúcu, húsenikovec erukovitý a mnohé iné.

Národné prírodné rezervácie

Senianske rybníky - chránená vtáčia rezervácia

- Národná prírodná rezervácia Senné alebo Senianske rybníky je jednou z najvýznamnejších ornitologických lokalít v strednej Európe. Oblasť je zaradená do zoznamu Important Birds Areas a rovnako aj medzi Ramsarské lokality vďaka výskytu veľkého počtu druhov vodného a pri vode žijúceho vtáctva. Podľa výskumov sa tu pri svojej migračnej ceste zastaví až 160 druhov vtáctva a viac ako 50 druhov v nej aj hniezdi. Svoje potomstvo tu odchovávajú napríklad lyžičiar biely, šablíarka modronohá, kaňa močiarna či volavka biela, striebrištá i volavka purpurová. Tento „vtáčí raj“ nájdete medzi obcami Senné a Iňačovce v okrese Michalovce. Na území národnej prírodnej rezervácie platí piaty - najprísnejší stupeň ochrany.

Jovsianska hrabina

- Národná prírodná rezervácia Jovsianska hrabina patrí do CHKO Vihorlat. Nachádza sa na úpätí Vihorlatských vrchov neďaleko obce Jovsa. Ochrana si toto územie zaslúži vďaka výskytu chránenej bledule jarnej karpatskej, ktorá má v tejto lokalite najvhodnejšie ekologické podmienky pre svoj rast a nachádza sa tu jej najpočetnejšia populácia. Vhodné podmienky zabezpečuje vodný režim potoka Myslina, ktorý preteká okrajom rezervácie.

Jovsianska hrabina je určite najkrajšia na jar, kedy bleduľa kvitne a príslahlé lúky sú posiate jej bielymi kvetmi. Ale aj po jej odkvitnutí sa je stále na čo pozeráť, pretože začína kvitnúť chochlačka, veterníka hájna a iskerníkovitá, scila dvojlistá či blyskáč jarný.

Kašvár, Ladmovské vápence

- Túto národnú prírodnú rezerváciu nájdete na úpätí východnej časti Zemplínskych vrchov v nadmorskej výške 100 až 280 m v okrese Trebišov. Pozoruhodné je podložie oblasti, ktoré je tvorené vápencami a dolomitmi. Prevažnú časť vegetácie tvoria sucho a teplomilné krovinné a trávnaté porasty, ktoré však nie sú primárnu vegetáciou, pretože územie bolo v minulosti odlesnené. Kašvár patrí k významným lokalitám výskytu vzácných druhov hmyzu, žijú tu napr. fúzač alpský, modlivka zelená, bystruška lesklá. Len počet motýlich druhov sa v rezervácii odhaduje na 1500. Môžete tu nájsť najväčšieho motýľa na území Slovenska, okáňa hruškového, aj drobného motýlika Vespina slovaciella, ktorý je svetovou raritou, pretože je zatiaľ známy len z územia Zemplína.

Latorický luh

- Latorický luh je jednou z najvýznamnejších prírodných rezervácií CHKO Latorica. Ak hľadáte oddych v tichom prostredí lužných lesov s krásnym spevom vtákov, musíte si zájsť až k slovensko-ukrajinským štátnym hraniciam. Latorický luh je tiež súčasťou Chráneného vtáčieho územia Medzibodrožia.

Tajba

- Mŕtve rameno rieky Bodrog v blízkosti obce Streda nad Bodrogom je vyhlásené za národnú prírodnú rezerváciu s názvom Tajba. Tento, dnes už veľmi vzácný pozostatok močiarnych spoločenstiev na území Medzibodrožia, je domovom veľmi vzácného živočícha nachádzajúceho sa v Červenej knihe ohrozených druhov, korytnačky močiarnej, ktorá sa tu pravidelne rozmnožuje.

Cyklotrasy

Región dolného Zemplína je ideálnou oblasťou pre rozvoj cykloturistiky, zvlášť pre tvorbu trás stupňa obtiažnosti rekrea, (t.j. trás pre menej zdatných cyklistov). Platí to hlavne pre jeho rovinnú a pahorkatinnú časť, kde existuje relatívne hustá sieť ciest nižšej triedy (druhej, tretej triedy, spevnené a nespevnené poľné cesty) s malou frekvenciou cestnej premávky.

Cykloturisti si môžu vybrať z nasledujúcich cyklotrás:

Zemplínska šírava

- **Kaluža** - Vinné (hrad, Vinianske jazero) - **Michalovce**
- **Michalovce** - Vinné (Vinianske jazero) - Kaluža - Kusín - Jovsa - Hnojné - južná časť hrádze Zemplínskej šíravy - Lúčky - Zalužice - most - výpust zo Zemplínskej šíravy - Prímestská - **Michalovce** (Biela Hora)

Duša

- **Michalovce** - Petrovce nad Laborcom - Suché - Lesné - Pusté Čermerné - Strážske - Staré - Zbudza - **Michalovce**

Ondavská rovina

- **Trhovište** - Moravany - Rakovec nad Ondavou - Nižný Hrabovec - Klčovo - hrádza Ondavy pri Parchovanoch - Tušice - Tušická Nová Ves - Horovce - **Trhovište**
- **Trhovište** - Bánovce nad Ondavou - Bracovce - Markovce - Malčice - Oborín - hrádza Laborca a Latorice - Sírník - hrádza Ondavy - smer Horovce - **Trhovište**

Senianske rybníky

- **Michalovce** - Zemplínska Široká - Iňačovce - Senianske rybníky - Senné - Palín - Zemplínska Široká - **Michalovce**

Nová zemplínska „Trasa KSK“

- **Klokočov** - Michalovce - Lastomír - Sliepkovce - Stretava - Drahňov (kaštieľ) - Vojany - Veľké Raškovce - Oborín - Brehov - Zemplín - Ladmovce - Viničky - **Borša**

Ukrajinská

Michalovce - Zalužice - Lúčky (archeologické nálezisko) - Závadka - Nižná Rybnica - Sobrance (kúpele) - Tibava (vinohrady) - Orechová (vinohrady) - Sejkov - **štatná hranica Ukrajiny**

Ublianska

Sobrance - Tibava - Choňkovce - Podhorod' - Ruský Hrabovec - Ubl'a

Vihorlatská

Sobrance (gitarové múzeum) - Sobranecké kúpele - Ruskovce - Jasenov - Vyšná Rybnica - Remetské Hámre - **Morské oko**

Medzibodrožie

- **Streda nad Bodrogom** - Viničky - Borša - Malý Kamenec - Stráže - Veľký Horeš - Malý Horeš - Pribeník - Dobrá - Biel - Veľké Trakany - Malé Trakany - Čierna nad Tisou - Boťany - smer lanový most - južná hrádza Latorice - smer Svätá Mária - Somotor - Viničky - **Streda nad Bodrogom** - smer štátna hranica Maďarska - **Karos**
- **Streda nad Bodrogom** - Viničky - Borša - Malý Kamenec - Veľký Kamenec - Stráže - Veľký Horeš - Malý Horeš - Pribeník - Dobrá - Biel - Veľké Trakany - Malé Trakany - Čierna nad Tisou - Boťany - smer lanový most - južná hrádza Latorice - smer Svätá Mária - Somotor - Viničky - **Streda nad Bodrogom**
- **Svätuš** - Kráľovský Chlmec - Malý Horeš - Pribeník - Dobrá - Biel - Bačka - Leles - Polány - Solnička - Boľ - Zatin' - Svinice - Vojka - **Kráľovský Chlmec**

Použie

- **Vojany** - Ižkovce - hrádza Laborca a Latorice - Beša - Čičarovce - severná hrádza Latorice - Ptrukša - Veľké Slemence - Ruská - Kapušanské Kľačany - Veľké Kapušany - Čierne Pole - Krišovská Liesková - Vojany - **Drahňov**
- **Veľké Kapušany** - **Kráľovský Chlmec**
- **Veľké Kapušany** - **Borša**

Vihorlatské vrchy (Dobrá voda - Borolo)

- **Sobrance** - Ruskovce - Jasenov - Vyšná Rybnica - Hlivištia - Ruská Bystrá (drevený kostolík) - Ruský Hrabovec - Inovce - Beňatina - Podhorod' - Choňkovce - Baškovce - Sobranecké kúpele - **Sobrance**
- **Sobrance** - Tibava - Choňkovce - Koňuš - Priekopa - Porúbka - Komromľa - Husák - Vyšné Nemecké - Orechová - Tibava - **Sobrance**

Východoslovenská rovina (Borolo - Trasa KSK)

- **Sobrance** - Ostrov - Porostov - Kristy - Svätuš - Blatná Polianka - Senianske rybníky - Senné - Blatné Remety - Bunkovce - Nižná Rybnica - **Sobrance**
- **Sobrance** - Tibava - Orechová - Sejkov - Jenkovce - Záhor - Pinkovce - Lekárovce - Bajany - Veľké Kapušany - Budince - Ruská - Veľké Slemence - Ptrukša - lanový most cez Latoricu - Boťany - Čierna nad Tisou - Malé Trakany - **Veľké Trakany**
- **Trebišov** - Hraň - Sírník - Brehov - Zemplín - Ladmovce - Viničky - **Borša**

Tokajské cyklotrasy

- **Veľaty** - Veľká Trňa - Malá Trňa - Černochoch - Veľká Bara - Malá Bara - Viničky - **Borša**
- **Viničky** - Malá Bara - Veľká Bara - Černochoch - Cejkov - **Streda nad Bodrogom**
- **Trebišov** - Čerhov - Slovenské Nové Mesto - Borša - smer Maďarsko - **Sárospatak**

YVSVELTVIKY * LEGENDA * LEGEND * ZEICHENERKLARUNG

- štátna hranica
- hranica okresu
- hranica katastra obce
- hlavná cesta
- vedľajšia cest
- ostatné cesty
- poľné cesty
- hraničný priechod

CYKLISTICKÁ TRASA

- - - hlavná cyklistická trasa / značená / odporúčaná
- - - vedľajšia cyklistická trasa / plánovaná
- - - prepájacia cyklistická trasa / plánovaná
- - - národná prírodná rezervácia
- - - chránená krajinná oblasť
- - - maloplošné chránené územia
- ◊ vyhliadka, rozhľad
- ◻ turistické informácie
- ◼ hrad, zrúcaniny hradu
- ◼ kaštieľ, ruiny kaštieľa
- ◼ kostol, chrám
- ◼ kaplnka, zvonička
- ◼ kláštor, rúny kláštora
- ◼ významný pamätník, pomník
- ◼ archeologické nálezisko
- ◼ turisticky pozoruhodné miesto
- ◻ kúpele, kúpalisko

Prírodné zaujímavosti

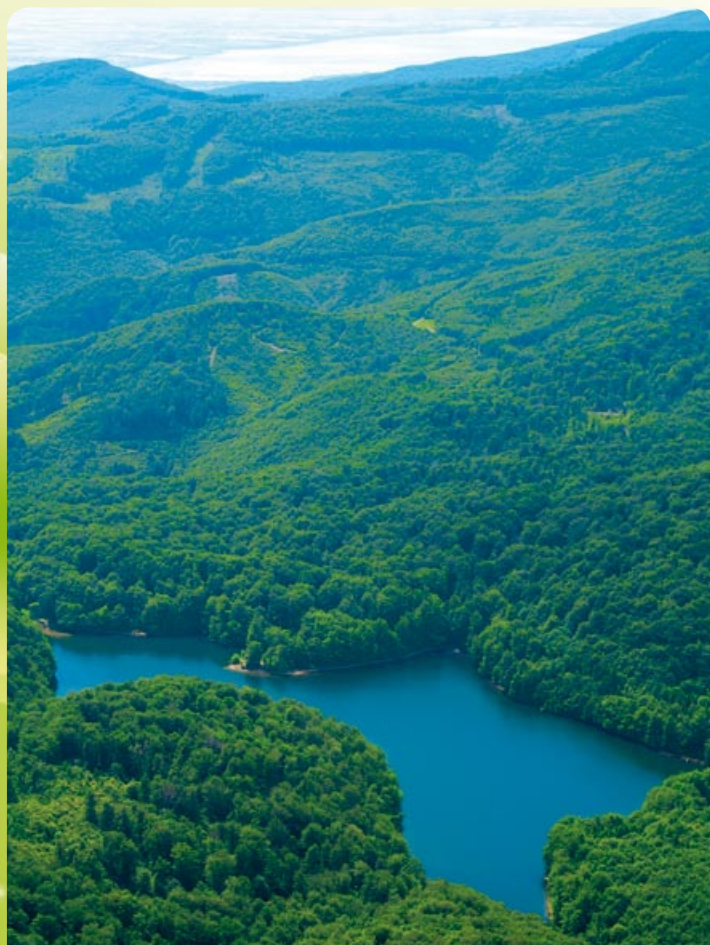
Morské oko

- Veľké Vihorlatské jazero, nazývané Morské oko, je súčasťou národnej prírodnej rezervácie patriacej do CHKO Vihorlat. Je situované priamo v srdci Vihorlatského pohoria a patrí medzi najkrajšie prírodné jazerá na Slovensku. Jazero, napájané šiestimi priehradnými potokmi, leží v nadmorskej výške 618 m a má rozlohu 13,8 ha (dĺžku 750m a hĺbku cca 25 m).

Dnes sa v jazere a v okolitých prítokoch nachádza 13 druhov rýb. Životný priestor tu majú pstruh potočný a dúhový, čerebľa pestrá, ostriež obyčajný, jalec hlavatý, hrúz škvrnitý či belička európska.

Prísna ochrana tohto vzácného prírodného skvostu však rybolov neumožňuje. Zakázané je aj člnkovanie, plávanie či táborenie. No krásna a čistá vihorlatská príroda je tu ako stvorená na prechádzky a turistiku.

Značkovaný náučný chodník CHKO Vihorlat vedie od Morského oka až k dominantnej prírodnej pamiatke, nazývanej Sninský kameň, vypínajúcej sa do výšky 1005 m n. m.

Nádhernou scenériou sa môžete kochať aj z cyklotrasy okolo Morského oka. Začína na konečnej zastávke autobusu v obci Remetské Hámre a vedie po modrej turistickej značke. Okruh okolo jazera sa tu aj končí. Rovnako sa z tohto bodu môžete vybrať na štyri rôzne turistické trasy.

Turistická trasa aj náučný chodník má z Remetských Hámrov k Morskému oku 9 km. Z koncového záchytného parkoviska Krivec pod Morským okom vám to k jazero bude trvať len 15 min.

Na štvrtom kilometri tejto fyzicky nenáročnej a veľmi peknej trasy sú umiestnené štyri informačné panely, na ktorých sa dozviete veľa zaujímavých informácií o CHKO Vihorlat. Turistická trasa i náučný chodník vznikli prebudovaním železničnej trate na asfaltovú cestu. Na konci dediny si môžete prezrieť vystavený exponát ešte pôvodného rušňa, ktorý donedávna premával po tejto železnici.

Sninský kameň

- Z Morského oka sa po už trochu fyzicky náročnejšej turistickej trase s výškovým prevýšením od 618 m n. m. do 1005 m n. m. môžete dostať na chránený prírodný útvar Sninský kameň, ktorý vám ponúkne nádherný výhľad na údolie rieky Cirochy, vihorlatské lesy a Východoslovenskú nížinu. Je to jeden z najkrajších výhľadov na celom východnom Slovensku.

Sninský kameň je morfológicky výrazný skalný hrebeň s dvoma vrcholovými plošinami a nepopierateľne patrí k najpozoruhodnejším a najkrajším prírodným útvarom v celom pohorí Vihorlatu. Plošiny sú oddelené malým sedlom, na ktorom sa nachádza rázcestie troch turistických trás. Ku krásnemu výhľadu sa dostanete po železných rebríkoch, pretože plošiny sa vypínajú nad okolitými bukovými lesmi takmer kolmými stenami do výšky asi 15 až 20 m. Na vrchol sa môžete dostať z Morského oka (červená trasa dlhá 4 km), zo severu od Sninských rybníkov (modrá trasa dlhá 8 km) alebo najkratšou, ale najnáročnejšou trasou zo Zemplínskych Hámrov (zelená trasa dlhá 2,2 km).

Podrobný zoznam cyklistických a turistických trás nájdete na www.dolnyzemplin.sk

Beňatinský travertín

- Prírodná pamiatka Beňatinský travertín je súčasťou CHKO Vihorlat. Nachádza sa pri obci Beňatina na sever od Sobraniec, asi kilometer od ukrajinských hraníc. Je to najvýchodnejšie položený travertín na území Slovenska. Jazierko má výrazne zelené sfarbenie a nemá ani prítok ani odtok.

Travertín sa tu tvorí aj v súčasnosti. Zaujímavý je aj výskytom skamenených zvyškov mäkkýšov. Krásna prírodná scenéria, pripomínajúca chorvátske skalnaté pobrežie, a priesvitne čistá voda priam lákajú na bezstarostné kúpanie.

Dendrologické parky s cudzokrajnými stromami

- Prírodnou zaujímavosťou mesta Michalovce je vzácny 370-ročný dub letný. Strom je vysoký 25 m a hrúbka kmeňa vo výške 130 cm nad zemou dosahuje 642 cm. Dub je zdravý, vzrastom mohutný, s nepravidelnou košatou korunou. Park, nazývaný Kerta, v ktorom sa nachádza tento gigant, je jedným z najstarších miest v meste a patrí k pamiatkovej zóne, v ktorej sa nachádzajú budovy kaštieľa spolu s hospodárskymi budovami a areálom rímskokatolíckeho kostola Narodenia Panny Márie. Výsadba parku sa datuje do polovice 19. storočia. Spolu s kaštieľmi bol majetkom rodiny Sztárayovcov.

- Koncom 18. storočia podľa vzoru anglických parkov vznikol aj trebišovský mestský park s rozlohou 62 ha. Môžete v ňom nájsť dreviny, ktoré boli privezené z celého sveta. Najvýznamnejšie z nich sú sofora japonská, smrek varieta inverza, platan javorolistý, záhradná varieta borievky fínskej, gledičia trojtříňová, beztríňovec dvojdomý, jedľa srienistá, katalpa bignóniovitá. Park je výnimočný nielen z dendrologického hľadiska, ale aj z historického a kultúrneho, pretože v jeho areáli sa nachádzajú mnohé ďalšie chránené kultúrne pamiatky.

- Mesto Strážske sa tiež môže pochváliť svojou prírodnou dendrickou raritou - zvyškami topoľa bieleho. Tento strom bol najmohutnejším stromom na Slovensku a podľa vyjadrení odborníkov aj v celej strednej Európe. Ešte v roku 1998 mal priemer kmeňa 401 cm, obvod dosahoval dĺžku 12,6 m a vek stromu bol určený odhadom na 200 rokov. Topoľ bol zaradený aj do zoznamu trinástich výslovne menovaných jedincov alebo skupín významných stromov na Slovensku. Spolu s ním sa nachádzajú v zozname aj Lipa Mateja Korvína v Bojniciach či 700-ročný dub v Dubinnom.
- V Pavlovciach nad Uhom žila v 19. storočí rodina grófa Barkóciho, ktorá si dala okolo svojho kaštieľa vysadiť park s rozlohou necelých 20 ha. V parku možno nájsť okrem iných druhov drevín aj 25 m vysoký a 199 rokov starý orech, ktorý je pozoruhodnou dominantou tohto parku.
- Vo Vihorlatských vrchoch sa na takmer 400 ha rozprestiera Kyjovský prales. Ochránári prales považujú za horúceho kandidáta na zápis do zoznamov UNESCO a to najmä vďaka 350-ročným bukom, ktoré nikde inde nerastú. V pralesi platí prísny zákaz vstupu, pohyb je možný iba na základe špeciálneho povolenia správcu.

Tento materiál vznikol s finančnou podporou
Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
v rámci projektu Michalovce - vstupná brána turizmu Zemplína.

EURÓPSKA ÚNIA

**Európsky fond regionálneho rozvoja -
investícia do vašej budúcnosti**

www.dolnyzemplin.sk

Foto: Ing. Ľudovít Földy, Szemán Tibor, Mgr. Maroš Pavlinský,
Richard Max, archív Media Group, s.r.o. a Excel enterprise, s.r.o.

Grafická úprava: Excel enterprise, s.r.o.